Isidre Julià i Avellaneda

Planta cinquena, porta tres

Rosa d'Or de la Pau de Narració Curta
Certamen Literari de Castellitx

ALGAIDA, 1993

Ajuntament d'Algaida

Col·lecció Binària 68

Col·lecció Binària · Premis Castellitx

PC-1993-N-R-0106-0068

Col·lecció Binària · Premis Castellitx · PC-1993-N-R-0106-0068

© del text: Isidre Julià i Avellaneda
© de l'edició: Ajuntament d'Algaida, 2013

Coberta, maquetació i disseny de la col·lecció: Bartomeu Salas Mascaró
Coordinació editorial: Bartomeu Salas Mascaró

Ajuntament d'Algaida
C/ del Rei, 6 · 07210 Algaida (Illes Balears)
Tel.: 971 12 50 76 · 971 66 56 79
ajuntament@ajagaida.net
premiscastellitx@ajalgaida.net
biblioteca@ajalgaida.net
www.ajalgaida.net

Queden totalment prohibides, sense l'autorització per escrit dels titulars del copyright, qualsevol forma de reproducció, distribució, comunicació pública o transformació, total o parcial, d'aquesta obra.

Isidre Julià i Avellaneda

Planta cinquena, porta tres

Rosa d'Or de la Pau de Narració Curta
Certamen Literari de Castellitx

ALGAIDA, 1993

Col·lecció Binària · Premis Castellitx
PC-1993-N-R-0106-0068

L'any 1993 el Certamen Literari es convocà sota la denominació *XVII Certamen de Poesia i Prosa i el XV Concurs de Poesia Popular (Glosats) amb motiu de la Festa de Santa Maria de la Pau de Castellitx*. El Jurat va estar format pels senyors Pere Fullana Puigserver, Gabriel Janer Manila, Josep Maria Llompart i Pere Mulet Cerdà.

La narració *Planta cinquena, porta tres* d'Isidre Julià i Avellaneda fou publicada per primera vegada al recull *Certamen Literari de Castellitx. Obres premiades 1968/1995* (Algaida: Ajuntament d'Algaida, 1995).

La il·lustració de la coberta del volum que recull les obres guardonades als Premis Castellitx entre el 1968 i el 1995 és de Paco Iraola.

Planta cinquena, porta tres

L'ERNEST ARRIBÀ A LA PORTA de l'immoble del carrer 10, números 24-26, en el qual residia ja feia un munt d'anys.

Premé el cinc, tercera a l'intèrfon. Obrí el cancell. Es dirigí devers l'ascensor. El cridà. En pocs segons el tingué a l'abast. S'obrí la porta. Hi entrà. Pressionà, de cor, el disc del seu pis. Tot seguit, l'artilugi, inicià l'escalada. Es deturà a la planta cinquena. En sortí. La porta tercera era entreoberta. Rosa, la seva muller, l'esperava, el cap defora:

—Hola!

La besà. Entrà. S'adreçà cap al bany. En sortí amb un xandall còmode i enfilà cap a la cuina/*office*. Era el recorregut de cada tarda, en arribar del treball, els dies feiners. Era el trajecte rutinari que feia, ja, d'ençà trenta nou anys: una feliç i agradable monotonia. Sempre la taula a punt per dinar. Però, en aquella ocasió la taula era buida. Solitària. Un desert damunt les tovalles. El més calent, encara, era a l'aigüera. Almenys, aquesta en fou la deducció, en veure aquella soledat, anòmala, que per primera vegada, al llarg del temps, li entristia els ulls. Va guaitar la seva dona: Aquesta, tranquil·la, impàvida, distreta com si res d'especial no succeís. Ernest, arrufà el nas, es gratà cella i cella, féu una ganyota de sorpresa. Romangué pensatiu una estoneta. I a la fi:

—Què passa...?

Rosa, amb un quasi imperceptible moviment de cap assenyalà la porta d'accés al menjador. S'hi adreçà. L'obrí. Sense dir res, i valent-se d'un

Premis Castellitx 1993 · Narrativa
PC-1993-N-R-00106-0068

gest amb l'índex, prou entenedor, invità el seu marit a seguir-la i entrar-hi. Una vegada dins, es diluí l'enigma. L'Ernest restà amb un pam de nas. Per un moment havia cregut —no sabia per quins set sous— que aquell migdia/tarda no bufaria cullera, però en observar l'abundància i qualitat de vianda i begudes que inundaven la taula, agençada amb flors i els canelobres de les grans solemnitats, restà perplex. Si el punxen, no li surt sang. No entenia res. Es fiblà la memòria intentant fer-se amb la causa d'aquell extraordinari que hauria satisfet al més exquisit i primmirat dels gourmets... Ernest, talment que fos una pilota de ping-pong volava des dels ulls de la seva cònjuge a la manduca de la taula i d'aquesta al rostre de la seva muller. Una i altra vegada. Munió de vegades. Intentà de treure'n l'entrellat: Mirà el seu rellotge/calendari... Va encantar-se guaitant les flames dels canelobres. Encara, un darrer esforç. A la fi, mormolà: —No entenc res...!

Rosa, vint anys, tot just estrenats, acabava d'entrar al vestíbul de l'immoble 10, números 24-26. Emancipada de la seva família, anava a prendre possessió del pis que hi havia escollit i comprat a terminis. Curiosava l'estructura... Badoquejava la decoració del vestíbul... Respirava l'aire tot impregnat de pintura fresca... No l'apressava res... Satisfeta que fou la seva tafaneria i quan emprenia camí vers l'ascensor, s'adonà que acabava de creuar el llindar un jove, més o menys de la seva edat —més aviat més que no menys— que li desvetllà, insospitadament, aquella talent i espontània atracció vers el sexe oposat, motivant-li un impacte físic sobtat i una acceleració emotiva —el seu cor augmentà llarga estona els batecs— com mai res ni ningú no li havien ocasionat. Ni somniant dormida, ni caboriejant desperta. Fou el típic dardell de Cupido. La seva reacció: així de puntual i definitiva. Ell o ningú!

El jove, versemblantment tímid, passà a prop seu, com ignorant-la, camí de l'ascensor. Com distret, però, no pas del tot...

El primer impuls instintiu de la Rosa, fou seguir-lo cap a la cabina, Però, no! A velocitat supersònica el seu cervell havia traçat un pla per fer-se seu aquell xicot. Un objectiu i mitjans per aconseguir-ho que suposaven una prometença, com a contrapartida. Gairebé un cilici obstinat i permanent. Un secret per endur-se a la tomba...

Pujà, a peu els cent vint graons d'escala fins arribar a la seva porta. As-

Premis Castellitx 1993 · Narrativa
PC-1993-N-R-00106-0068

sumí aquella decisió, bo i sabent, que hauria d'acomplir-la sempre més. Mai més no podria valer-se de l'ascensor. Mai més...

—Quants esglaons li caldria petjar al llarg de la seva vida, si el seu propòsit no fallava...?

Va mirar el rellotge. Dia: 3.9. MO. Hora: 15.15. Calendari: 1950.

Va anotar a la seva agenda: És el meu destí.

Els veïns de l'immoble no es feien entenent que un ascensor nou i d'una prestigiosa marca industrial pogués cada dos per tres, espatllar-se. Els tècnics detectaven defectes de funcionament inversemblants i injustificats que no sabien a quina causa atribuir, si bé, indubtablement, havien d'ésser deliberadament provocats. La cabina romania gairebé sempre inutilitzable amb les conseqüents molèsties per als usuaris. Fins que arribà un moment en el qual hom començà a sospitar que el causant de la malifeta havia d'ésser algú d'ells mateixos. Hom sospitava de tothom. Però qui més allunyada romania de sospita era la Rosa ja que, mai, mai no es valia de l'ascensor per fer o desfer els cent vint esglaons, funcionés o no l'ascensor. Adduïa, ella, quan l'ocasió ho propiciava, que la seva actitud responia al criteri, que, així, practicava un bon exercici que li estalviava temps —anar al gimnàs— i diners. Altrament, malgrat la cura en vigilar qui podia ésser el subjecte causant de l'atzagaiada, mai, no se'n tragué l'aigua clara. Tots els esforços per descobrir-ho —i no foren pas estalviats— fracassaren...

Rosa, cada dia més enamorada del jove, aprofità les deficiències de l'ascensor, per dur a la pràctica el seu pla. S'ho feia venir bé per coincidir amb l'Ernest i com que no hi havia cap altra solució que la de pujar, graó a graó, es valia d'aquesta, per a ella, favorable circumstància per entaular-li conversa. I, mica a mica, el tracte s'anà aprofundint, intimant. Es tutejaren, l'Ernest i la Rosa. I s'esdevingué l'inevitable: es prometeren i casaren l'any següent.

Registre matrimonial. Dia 3.9.Su. Hora: 15.15. Calendari 1951.

L'ascensor continuava amb les seves avaries. Si bé no tan freqüents i menys duradores. L'ús n'esdevenia ja gairebé normal llevat d'aquests breus períodes. Però, la Rosa, dia rere dia, mes rere mes, any rere any, mai no l'utilitzà. Ni en temps de gestació ni per cap motiu, malgrat que els anys anessin abaltint el seu cos.

Premis Castellitx 1993 · Narrativa
PC-1993-N-R-00106-0068

—No entenc res!

—No entens res? —féu la Rosa.

S'assegueren, menjaren. Conversa: L'habitual, la de cada àpat. Els fills... els néts... els esdeveniments... A les postres, Rosa, després d'un parèntesi llarg i feixuc, només trencat per l'espurneig de les flames de les espelmes ja molt esmorteïdes, es decidí. Féu ús i abús de molta literatura. Es valgué dels seus coneixements de professora de llengua, per enraonar molt i fer-se entendre poc. Per acabar amb un estricte i concret: així, doncs, estimat, per tot el que t'he dit, comprendràs que demà començaré a usar l'ascensor. Els anys m'han vençut. Han vinclat les meves forces, tot sobrat la meva voluntat, invalidat la meva prometença...

—Prometença, has dit?... Féu l'Ernest que, especialista en números, no havia entès, amb tant de galeig lingüístic, no gaire res més que la darrera expressió. Per tota resposta, Rosa, li digué:

—I si féssim un xic de migdiada?...

L'endemà, l'Ernest, s'aixecà com de costum. S'arranjà. Besà, la Rosa i féu camí cap el treball. No havia donat massa importància a la festassa culinària de la tarda anterior, si bé li semblava desproporcionada la solemnitat culinària per celebrar una decisió humanament lògica i sabuda llargs anys, d'antuvi. Més bé considerava, un bon xic estranya l'actitud de la seva esposa en no valer-se mai de l'ascensor durant tants d'anys i en tota circumstància... Però —es digué pel seu dedins— en són així, de vel·leïtoses les dones...

Arribà al seu despatx, inicià la seva feina de comptable amb normalitat. Però, paulatinament la seva atmosfera mental va anar emboirant-se entrant en una zona cada vegada més densa i negra de dubtes i suspicàcies. El seu cervell s'endinsà en el túnel dels records llunyans. S'ancorà en un punt clau. Tal vegada fortuït. Qui sap si motivat?: les fallides de l'ascensor. Abans de la Rosa i després de conèixer-la. Els nuvolots s'alleugeriren amb una pluja de supòsits versemblants. La seva serenitat se n'anà en orris. Es desplomà el seu tremp. La seva intuïció inicià un espiral de desassossec. Era ja gairebé l'hora de plegar. Va retornar, urgent, cap a la seva llar.

La Rosa acabava de donar la volta al pany del seu pis. Se li havia entaforat al cap el desig d'anar a esperar el seu marit al vestíbul i pujar junts

Premis Castellitx 1993 · Narrativa
PC-1993-N-R-00106-0068

per l'ascensor. Ho havia glatit tants d'anys! Va donar llambregada a l'escala. De cua d'ull mirà la porta de l'ascensor. Dubtà. Lentament féu via cap a l'ull de l'escala. Quin pou més fondo fins a la planta baixa! Quants milers de graons havia petjat des del dia en el qual conegué l'Ernest fins aquell moment? Qui sap, si com l'escala de Jacob, els suficients per arribar al cel. Pura nostàlgia, es digué. Resoludament enfilà cap a l'ascensor. Premé el botó de crida. L'artilugi s'aturà. S'obrí la porta, suaument. S'hi ficà. Primer el peu dret. Quan aquest fou ben apuntalat al sòl, avançà l'esquerre. I, així, s'hi encabí lentament. No les havia totes! Mentrestant la porta s'anava tancant, en aquells breus segons. Pressionà el disc 0. No tingué ni temps d'enretirar la mà. La cabina, com desenganxada dels cables i lliure de frens, es precipità, rabent, pel túnel vertical, amb velocitat augmentada per la inèrcia, fins a estavellar-se amb els topalls del fons: el xoc fou brutal. El terrabastall, paorós. La porta restà oberta...

Pocs segons abans, l'Ernest, havia creuat el cancell. El senyal òptic indicatiu de situació de l'ascensor a les plantes s'esllavissava amb una rapidesa tan fora de la normalitat, s'expressava lluminosament amb un interval de temps tan breu que l'home comprengué que quelcom d'anormal succeïa. Com una premonició, un calfred recorregué tot el seu cos... Fou testimoni d'excepció de la tragèdia.

Rosa, la seva muller romania immòbil i ensagnada damunt el parquet. Morta, segur...

En feren els tràmits legals. Aixecament del cadàver, exàmens tècnics exhaustius de l'aparell. La sorpresa fou majúscula, en comprovar que l'ascensor funcionava normalment. Com si l'accident hagués estat com un miratge... Tots els supòsits que l'Ernest havia barallat prèviament s'anaven concretant. Massa coincidències. Ullà el rellotge.

Dia: 3.9.TH. Hora: 15.15. Calendari: 1990.

No podia ésser, altrament.

Ja més assossegat i resignat, l'Ernest mentre enfilava l'escala recordà haver sentit, immediatament després del gran espetec, com una immensa i insolent riallada metàl·lica. Un retruny rioler que es dispersava allunyant-se i esvanint-se dins d'ecos de voltatges acústics cada vegada més febles. En arribar al segon replà s'eixugà els ulls i amb la darrera llàgrima, s'engolí el secret de la veritat estricta...

Premis Castellitx 1993 · Narrativa
PC-1993-N-R-00106-0068

ā